

ERNEST HEMINGWAY

FIESTA

Traducere din limba engleză
și note de Radu Pavel Gheo

POLIROM
2015

Cuprins

Cartea I

Capitolul I	11
Capitolul II	16
Capitolul III	22
Capitolul IV	34
Capitolul V	46
Capitolul VI	52
Capitolul VII	65

Cartea a II-a

Capitolul VIII	83
Capitolul IX	96
Capitolul X	106
Capitolul XI	121
Capitolul XII	131
Capitolul XIII	147
Capitolul XIV	170
Capitolul XV	175
Capitolul XVI	195
Capitolul XVII	214
Capitolul XVIII	233

Cartea a III-a

Capitolul XIX	259
---------------------	-----

Bill ridică burduful și, dîndu-și capul pe spate, lăsă șuvoiul de vin să țîșnească și să i se scurgă în gură. Cînd se opri din băut și lăsă jos recipientul de piele, cîteva picături i se scurseră pe bărbie.

— Nu! Nu! comentară cîțiva basci. Nu așa!

Unul dintre ei îi smulse burduful proprietarului, care tocmai se pregătea să facă el însuși o demonstrație. Era un ins tînăr și ținea burduful ridicat sus de tot, cît îi permiteau brațele întinse, apăsîndu-l în același timp cu mîna, în așa fel încît șuvoiul de vin i se scurse cu un șuierat direct în gură. Tînărul ținea burduful ridicat în continuare, vinul se scurgea constant pe o traiectorie neabătută, direct la el în gură, iar flăcăul înghițea liniștit și uniform.

— Hei! strigă proprietarul burdufului. Al cui ți se pare că-i vinul ăla?

Cel care bea îl dojeni cu degetul mic și zîmbi din priviri înspre noi doi. Mușcă scurt din șuvoiul de vin, săltă dintr-o mișcare burduful și i-l întinse proprietarului. Apoi ne făcu scurt cu ochiul. Proprietarul se uită cu tristețe la burduf.

Am trecut printr-un oraș și ne-am oprit în fața unei *posada*¹, unde șoferul dădu jos cîteva pachete. Apoi am pornit din nou, iar la ieșirea din oraș drumul începu să urce. Am traversat un ținut cultivat, cu dealuri stîlcoase ce coborau direct în lanuri. Cîmpurile cu grîne se întindeau pînă sus, pe coastele dealurilor. Pe măsură ce urcam tot mai sus, se porni un vînt care mătura lanurile. Drumul era alb și plin de praf, iar praful se ridica de sub roțile autobuzului și stăruia în aer înapoia noastră. De-acum drumul urca tot mai sus, spre culmile dealurilor, iar cîmpurile încărcate de rod au rămas undeva în urmă. Pe dealurile golașe și pe fiecare mai al firelor de apă se mai vedeau doar ici și colo bucăți de teren cultivat. Autobuzul coti brusc spre marginea drumului, ca să lase

1. Han (în spaniolă în original).

să treacă un convoi lung de șase catiri înșirați unul după altul, care trăgeau o căruță cu coviltir înalt, încărcată cu mărfuri. Imediat în spatele ei apăru un alt șirag de catiri și o altă căruță. Cea de-a doua era plină cu cherestea, iar cînd am trecut pe lângă ea, *arriero*¹ care mîna animalele tocmai se lăsa pe spate și punea piedici groase de lemn la roți. Suse, pe culmi, ținutul era sterp, iar dealurile erau pline de stînci și de maluri de lut săpate de ploii.

Am ajuns la o curbă de la intrarea într-un oraș și pe amîndouă laturile drumului a răsărit, pe neașteptate, o vale înverzită. Prin centrul orașului trecea un pîrîu, iar casele erau înconjurate de podgorii.

Autobuzul opri în fața altei *posada*, unde au coborît mulți dintre călători, iar o grămadă de bagaje au fost dezlegate de pe acoperișul autobuzului, de sub niște prelate mari, iar apoi au fost date jos. Bill și cu mine am coborît și am intrat în *posada*. Era o încăpere scundă și întunecoasă, cu șei și hamuri și furci de fin cioplite din lemn, iar din tavan atîrnau mînunchiuri de papuci de pînză cu talpă de sfoară, șunci, hălci de slănină, funii de usturoi și cîrnați lungi. Înăuntru era umbros și răcoros, iar noi ne-am oprit în fața unei tejghele lungi de lemn, în dosul căreia stăteau două femei ce serveau băuturi. În spatele lor se vedeau rafturi ticsite cu mărfuri și alimente.

Am luat fiecare cîte un *aguardiente*² și am plătit patruzeci de centime pentru amîndouă băuturile. I-am dat femeii cincizeci de centime, cu gîndul să-i las bacșiș, iar ea mi-a dat înapoi o monedă de aramă, crezînd că am înțeles greșit prețul.

Doi dintre bascii noștri au intrat și au stăruit să ne facă cinste cu un pahar. Așa că ne-au plătit un rînd, apoi am plătit și noi un rînd, după care ei ne-au bătut pe spate și au plătit încă un rînd. După aceea am mai plătit

1. Căruțaș (în spaniolă în original).

2. Rachiu (în spaniolă în original).

noi unul și-apoi am ieșit cu toții în soare și în arșiță și ne-am urcat iar pe acoperișul autobuzului. De-acum se făcuse loc din belșug, fiecare putea să stea jos, pe banchetă, iar bascul care stătuse întins pe acoperișul de tablă se așează între noi. Femeia care ne servise băuturile ieși din han, ștergându-și mâinile de șorț, și începu să stea de vorbă cu cineva din autobuz. Apoi șoferul ieși cu doi saci poștali goi, din piele, pe care îi bălăbănea pe lingă el, se urcă la volan, toți fluturară din mâini, și iată-ne porniți din nou la drum.

Șoseaua lăsă imediat în urmă valea cea verde și noi ne aflam iarăși pe culmile dealurilor. Bill și bascul cu burduful de vin începuseră o conversație. Un bărbat de la celălalt capăt al banchetei se aplecă spre noi și întrebă în engleză :

— Sinteți americani?

— Sigur.

— Am fost acolo, zise el. Acum patruzeci de ani.

Era un bătrîn cu pielea la fel de întunecată ca și a celorlalți și cu o barbă albă și țepoasă.

— Cum a fost?

— Ce zici?

— Cum a fost în America?

— O, eu am fost în California! A fost bine.

— De ce-ai plecat?

— Ce zici?

— De ce te-ai întors aici?

— A! M-am întors ca să mă însor. Aveam de gînd să mă duc înapoi, dar soția mea, ea nu vrea să călătorească. Tu de unde?

— Din Kansas City.

— Am fost acolo, îmi spuse bătrînul. Am fost în Chicago, St. Louis, Kansas City, Denver, Los Angeles, Salt Lake City.

A pronunțat cu grijă fiecare nume.

— Cît timp ai stat acolo?

— Cincisprezece ani. După aia m-am întors și m-am însurat.

— Bei ceva?

— Beau, zise el. În America nu găsești așa ceva, nu?¹

— Găsești din belșug, dacă ai cu ce să plătești.

— Pentru ce ați venit aici?

— Ne ducem la fiesta de la Pamplona.

— Ți plac luptele de tauri?

— Bineînțeles. Ție nu?

— Ba da, veni răspunsul. Cred că-mi plac.

Apoi, după citva timp:

— Ce loc mergeți acum?

— Pînă la Burguete, la pescuit.

— Ei, sper să prindeți ceva, zise bătrînul.

Dădu mîna cu mine, după care se întoarse iar la locul lui din spate. Ceilalți basci fuseseră impresionați. Bătrînul se așeză confortabil și, cînd m-am întors să mă uit la peisaj, îmi zîmbi. Dar efortul făcut ca să vorbească în engleză părea să-l fi epuizat. După aia n-a mai scos nici o vorbă.

Autobuzul urca neabătut pe șosea. Totul în jur era sterp și din pămîntul lutos răsăreau stînci și bolovani. Pe marginea drumului nu era nici un pic de iarbă. Dacă ne uitam în urmă, puteam vedea întreg ținutul întinzîndu-se sub noi. Undeva departe, în spate, cîmpurile semănau cu niște careuri verzi și maronii răspîndite pe dealuri. Înspre linia orizontului se înălțau munții cafenii. Aveau niște forme ciudate. Pe măsură ce urcam tot mai sus, orizontul se modifica neîncetat. Iar cum autobuzul își croia încet drum tot mai spre culme, am văzut cum către sud răsar alți munți. Apoi drumul a trecut peste culme, a devenit iar drept și a intrat într-o pădure. Era o pădure de stejari de plută, unde soarele arunca petice de lumină printre copaci, iar o turmă de vite păștea în umbra lor.

1. Acțiunea romanului se petrece în perioada în care în S.U.A. era în vigoare legea prohibiției.

Am traversat pădurea, am ieșit în cîmp deschis și am trecut pe lîngă o ridicătură de pămînt, iar în fața noastră a apărut un cîmp verde, întins, dincolo de care se vedeau munții întunecați. Aceștia nu mai erau ca munții cafenii, arși de soare, pe care îi lăsaserăm în urmă. Erau acoperiți de copaci, iar dinspre culmile lor se vâlătuceau nori. Cîmpia verde se întindea pînă în zare. Era întreruptă de garduri de sîrmă, iar linia albă a drumului se distingea printre trunchiurile unui șir dublu de arbori, care traversau cîmpul înspre nord. Cînd am ajuns la marginea ridicăturii de pămînt, am văzut înșirîndu-se pe cîmpie acoperișurile roșii și casele albe din Burguete, iar undeva departe, pe coasta celui dintîi munte întunecat, se înălța acoperișul gri, îmbrăcat în tablă, al minăstirii din Roncesvalles.

— Acolo-i Roncevaux¹, am spus eu.

— Unde?

— Acolo, în zare, unde începe muntele.

— Aici, sus, e frig, mi-a spus Bill.

— E sus, i-am răspuns. Probabil că sintem pe la 1 200 de metri.

— E teribil de frig, a zis iar Bill.

Autobuzul intră pe o fișie de drum neted și drept, care ținu pînă în Burguete. Am trecut de o răscruce, după care am traversat un pod peste un fir de apă. Casele din Burguete se înșirau pe ambele margini ale drumului. Nu existau străzi laterale. Am trecut pe lîngă biserică, apoi pe lîngă curtea școlii, după care autobuzul s-a oprit. Am coborît și șoferul ne-a întins bagajele și geanta pentru undețe. Lîngă noi răsări un carabinier din acela cu bicorn și cu o diagonală de piele galbenă.

— Ce-aveți înăuntru? a întrebat el, arătînd spre geanta cu undețe.

Am deschis-o și i-am arătat. Ne-a cerut atunci permisele de pescuit, iar eu le-am scos la iveală. Carabinierul

1. Roncevaux e numele francezesc pentru Roncesvalles, trecătoare din Pirinei, la granița dintre Spania și Franța.

s-a uitat la dată și apoi ne-a făcut semn cu mîna că putem pleca.

— E totul în regulă? am întrebat.

— Da. Desigur.

Am pornit-o pe stradă, am trecut pe lingă casele de piatră vopsite în alb, cu familii așezate în prag și uitîndu-se după noi, și ne-am îndreptat spre han.

Femeia grasă care ținea hanul ieși din bucătărie și dădu mîna cu noi. Își scoase ochelarii, și-i șterse, apoi și-i puse înapoi la ochi. În han era frig, iar afară începea să bată vîntul. Femeia chemă o fetișcană care veni cu noi sus, la etaj, să ne arate camera. Încăperea avea două paturi, un lavoar, un dulap pentru haine și o gravură în metal, masivă și înrămată, cu Nuestra Señora de Roncesvalles. Vîntul scutura obloanele. Camera era așezată pe latura de nord a hanului. Ne-am spălat, ne-am pus pulovere pe noi și am coborît la parter, în salon. Încăperea avea podeaua de piatră, tavanul scund, și era lambrisată cu panouri de stejar. Obloanele erau toate ridicate și era atît de frig, că puteai să-ți vezi răsufllarea.

— Dumnezeu! exclamă Bill. Nu se poate să fie așa de frig și mîine. N-am nici un chef să intru în apă pe o asemenea vreme.

În colțul îndepărtat al încăperii, dincolo de zona cu mesele din lemn, se găsea o pianină, iar Bill se duse la ea și începu să cînte.

— Trebuie să mă încălzesc cumva, îmi spuse el.

Eu am ieșit s-o caut pe femeie și s-o întreb cît costă camera și masa. Ea și-a strecurat mîinile sub șorț și și-a întors privirea.

— Douăsprezece *pesetas*.

— Cum? Păi, atît am plătit numai în Pamplona!

Femeia n-a mai spus nimic, ci doar și-a scos ochelarii și i-a șters de șorț.

— E prea mult, am spus eu. Cam tot atîta am plătit și la hotelurile mari!

— V-am pus o baie în cameră.